

РЕШЕНИЯ

РЕШЕНИЕ (Евратом) 2021/281 НА СЪВЕТА

от 22 февруари 2021 година

за изменение на Решение 2007/198/Евратом за създаване на Европейско съвместно предприятие за „ITER“ и развитието на термоядрената енергия и за предоставяне на предимства на същото

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, и по-специално член 47, трета и четвърта алинея от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) Споразумението за създаване на Международната организация по термоядрена енергия (ITER) за съвместно изпълнение на проекта ITER ⁽¹⁾ („Споразумението за ITER“) беше подписано през ноември 2006 г. от Евратом, Китай, Индия, Япония, Южна Корея, Руската федерация и Съединените американски щати. Евратом, която според Споразумението за ITER е страната домакин, пое водещата роля по проекта.
- (2) С Решение 2007/198/Евратом ⁽²⁾ Съветът създаде Европейското съвместно предприятие за „ITER“ и развитието на термоядрената енергия (термоядрен синтез за енергия) (наричано по-нататък „Съвместното предприятие“), което да осигурява участието на Евратом в Международната организация по термоядрена енергия „ITER“ и в дейностите от широкообхватния подход с Япония и да подготвя и координира програма от дейности по подготвяне на изграждането на демонстрационен термоядрен реактор и свързани с него съоръжения.
- (3) В член 5 от Решение 2007/198/Евратом се предвижда, че Съвместното предприятие има отделен финансов регламент, основан на принципите на Делегиран регламент (ЕС) № 1271/2013 на Комисията ⁽³⁾, като той може да се отклонява от посочения делегиран регламент, в случай че оперативните нужди на Съвместното предприятие го налагат, при условие че се извърши предварителна консултация с Комисията. В дял IV от финансовия регламент на Съвместното предприятие е уредено изпълнението на бюджета.
- (4) В Решение 2007/198/Евратом бяха посочени референтен размер на средствата, които се считат за необходими за Съвместното предприятие, както и индикативният размер на общото финансово участие на Евратом в тези средства, което трябва да се предостави чрез програмите за научни изследвания и обучение на Общността, приети съгласно член 7 от Договора, или чрез други решения, приети от Съвета.
- (5) Решение 2007/198/Евратом беше изменено с Решение 2013/791/Евратом на Съвета ⁽⁴⁾, за да се даде възможност за финансиране на дейностите на Съвместното предприятие за срока на многогодишната финансова рамка за периода 2014—2020 г., установена с Регламент (ЕС, Евратом) № 1311/2013 на Съвета ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ ОВ L 358, 16.12.2006 г., стр. 62.

⁽²⁾ Решение на Съвета от 27 март 2007 г. за създаване на Европейско съвместно предприятие за „ITER“ и развитието на термоядрената енергия и за предоставяне на предимства на същото (2007/198/Евратом) (ОВ L 90, 30.3.2007 г., стр. 58).

⁽³⁾ Делегиран регламент (ЕС) № 1271/2013 на Комисията от 30 септември 2013 г. относно рамковия Финансов регламент за органите, посочени в член 208 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 328, 7.12.2013 г., стр. 42).

⁽⁴⁾ Решение 2013/791/Евратом на Съвета от 13 декември 2013 г. за изменение на Решение 2007/198/Евратом за създаване на Европейско съвместно предприятие за „ITER“ и развитието на термоядрената енергия и за предоставяне на предимства на същото (ОВ L 349, 21.12.2013 г., стр. 100).

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС, Евратом) № 1311/2013 на Съвета от 2 декември 2013 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2014—2020 (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 884).

- (6) Нови референтни параметри за проекта „ITER“, изготвени като част от подобренията в управлението на проекта, получиха подкрепата на Съвета на „ITER“ през 2016 и 2017 г. Впоследствие те бяха използвани за оценяване на нуждите от финансиране на Съвместното предприятие. Актуализираният график за новите референтни параметри предвижда получаване на „първа плазма“ през декември 2025 г. и пускане в цялостна експлоатация с използване на деутериево-тритиево гориво през 2035 г. Въпросният график не включва извънредни ситуации, т.е. приема се, че всички големи рискове трябва да бъдат намалени.
- (7) На 12 април 2018 г. Съветът отново потвърди трайния ангажимент на Евратом към успешното завършване на проекта „ITER“ и възложи на Комисията мандат да одобри новите референтни параметри за проекта „ITER“ от името на Евратом на заседание на Съвета на „ITER“ на министерско равнище. Същевременно Съветът поиска от Съвместното предприятие да продължи да изпълнява своите задължения за докладване и преглед в съответствие със заключенията на Съвета от 12 юли 2010 г. и да извършва редовни независими оценки на напредъка на „ITER“ с акцент върху ефективността и управлението на проекта, включително ограничаване на разходите, осъществяване на контрол по график, както и управление на риска.
- (8) Настоящото решение ще създаде възможност за полезни взаимодействия и взаимно допълване с изследователските дейности в областта на термоядрения синтез, финансирани чрез Програмата на Евратом за изследвания и обучение. Успешното изграждане и експлоатация на „ITER“ са елементи от критично важната част от европейската пътна карта за термоядрения синтез, подкрепена от всички участници в научни изследвания в областта на термоядрения синтез в Европа.
- (9) В многогодишната финансова рамка за годините 2021—2027 г., установена с Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета ⁽⁶⁾ (наричана по-нататък „МФР за периода 2021—2027 г.“), Европейският парламент и Съветът определиха като максимално равнище на поетите задължения на Евратом за „ITER“ сумата от 5 614 000 000 EUR по текущи цени.
- (10) При пълно зачитане на правото на държавите членки да вземат решения относно своя енергиен микс, действията по настоящото решение могат да допринесат за постигането на целите на европейската пътна карта за термоядрения синтез.
- (11) Съгласно параграфи 22 и 23 от Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество ⁽⁷⁾ е необходимо „ITER“ да бъде оценяван въз основа на информация, събрана посредством специални изисквания за наблюдение, като същевременно се избягват свръхрегулацията и административната тежест. Когато е уместно, тези изисквания могат да включват измерими показатели като основа за оценката на въздействието на „ITER“. Заключенията от извършените от Комисията оценки следва да се съобщават на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите. Ако сроковете за последващата и междинната оценка са близки, следва да може двете оценки да бъдат обединени в една обща оценка, която ще обхваща целия период от време.
- (12) В съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁸⁾ („Финансовият регламент“), Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁹⁾ и регламенти (ЕО, Евратом) № 2988/95 ⁽¹⁰⁾, (Евратом, ЕО) № 2185/96 ⁽¹¹⁾ и (ЕС) 2017/1939 ⁽¹²⁾ на Съвета финансовите интереси на Съюза трябва да се защитават посредством пропорционални мерки, включително посредством мерки, свързани с предотвратяване, разкриване, коригиране и разследване на нередности, включително измами, със събиране на изгубени, недължимо платени или неправилно използвани средства и, когато е целесъобразно, налагане на административни санкции.

⁽⁶⁾ Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета от 17 декември 2020 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021—2027 (ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 11).

⁽⁷⁾ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

⁽⁸⁾ Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

⁽⁹⁾ Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1).

⁽¹⁰⁾ Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1).

⁽¹¹⁾ Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2).

⁽¹²⁾ Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура (ОВ L 283, 31.10.2017 г., стр. 1).

По-специално, в съответствие с регламенти (Евратом, ЕО) № 2185/96 и (ЕС, Евратом) № 883/2013 Европейската служба за борба с измамите (OLAF) има правомощието да извършва административни разследвания, включително проверки и инспекции на място, с цел установяване наличието на измама, корупция или друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза. В съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939 на Европейската прокуратура са предоставени правомощия да извършва разследване и наказателно преследване за престъпления срещу финансовите интереси на Съюза, както е предвидено в Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹³⁾. В съответствие с Финансовия регламент всички лица или субекти, получаващи средства от Съюза, трябва да оказват пълно съдействие за защита на финансовите интереси на Съюза, да предоставят необходимите права и достъп на Комисията, на OLAF, на Сметната палата и, по отношение на държавите членки, участващи в засилено сътрудничество съгласно Регламент (ЕС) 2017/1939, на Европейската прокуратура, и да гарантират, че всички трети лица, участващи в усвояването на средства на Съюза, предоставят равностойни права.

- (13) Настоящото решение следва да осигури видимостта на общностното финансиране чрез предоставяне на съгласувана, ефективна и пропорционална целенасочена информация за множество аудитории, включително медиите и обществеността.
- (14) Необходимо е Решение 2007/198/Евратом да бъде изменено, за да се даде възможност дейностите на Съвместното предприятие и свързаните с тях дейности на Комисията за периода 2021—2027 г. да се финансират от общия бюджет на Европейския съюз.
- (15) За да се гарантират успешното приключване на проекта „ITER“ и непрекъснатостта при предоставянето на подкрепа в съответната област на политиката от началото на МФР за периода 2021—2027 г., настоящото решение следва да се прилага с обратен ефект от 1 януари 2021 г. и следва да влезе в сила по спешност.
- (16) Поради това Решение 2007/198/Евратом следва да бъде съответно изменено,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Решение 2007/198/Евратом се изменя, както следва:

1) Член 4 се изменя както следва:

а) параграф 3 се заменя със следното:

„3. Индикативното финансово участие на Евратом в Съвместното предприятие за периода 2021—2027 г., включително свързаните с него спомагателни разходи, посочени в параграф 4, за същия период, възлиза на 5 614 000 000 EUR по текущи цени.“

б) добавя се следният параграф:

„4. Сумата, посочена в параграф 3, може да покрива също така разходите за подготовка, мониторинг, контрол, одит, оценка и други дейности и разходи, необходими за управлението и изпълнението на настоящото решение, включително административни разходи, както и оценката за постигането на неговите цели. Освен това тя може да покрива разходи, свързани с проучвания и срещи на експерти, и разходи, свързани с мрежи за информационни технологии, насочени към обработка и обмен на информация, включително корпоративни инструменти за информационни технологии и друга техническа и административна помощ, необходима във връзка с управлението на настоящото решение.“

2) Член 5б се заличава.

3) Вмъква се следният член:

„Член 5в

Оценка

1. Оценките на изпълнението на настоящото решение се извършват редовно и своевременно, за да се използват в процеса на вземане на решения.

⁽¹³⁾ Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 29).

2. След като бъде събрана достатъчно информация за изпълнението на настоящото решение през периода 2021—2027 г., Комисията извършва най-късно до 2024 г. междинна оценка за изпълнението на решението.

3. В края на срока на изпълнение на настоящото решение, но не по-късно от четири години след края на периода, посочен в член 4, параграф 3, Комисията извършва окончателна оценка на изпълнението на настоящото решение.

4. Комисията съобщава заключенията от оценките, извършени съгласно настоящия член, придружени от нейните забележки, на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите.“

4) Вмъква се следният член:

„Член 5z

Комуникации, видимост и публичност

1. Получателите на финансиране от Общността посочват произхода на средствата и осигуряват видимостта на финансирането от Общността, по-специално когато популяризират действията и резултатите от тях, като предоставят последователна, ефективна и пропорционална целева информация на различни видове публика, включително на медиите и обществеността.

2. Комисията осъществява информационни и комуникационни дейности, свързани с настоящото решение, с действията, предприети съгласно настоящото решение, и с постигнатите резултати. Финансовите ресурси, разпределени за настоящото решение, допринасят също така за корпоративната комуникация по политическите приоритети на Съюза, доколкото тези приоритети са свързани с целите, посочени в член 1.“

Член 2

Настоящото решение влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Прилага се от 1 януари 2021 година.

Адресати на настоящото решение са държавите членки.

Съставено в Брюксел на 22 февруари 2021 година.

За Съвета
Председател
J. BORRELL FONTELLES